

AFGEKEURDE DIJK REPORTAGE De dijk tussen Hoorn en Amsterdam-Noord moet breder of hoger. Tot afschuw van de bewoners van de dijkdorpjes die vrezen voor rigoureuze ingrepen.

In Durgerdam hangt de was te drogen op de dijk langs het IJmeer. FOTO BERLINDA VAN DAM, HH

Mooi is de dijk wel, maar veilig niet

Hanne Obbink
REDACTIE BINNENLAND

Het is maar een kort fietstochtje van Amsterdam naar Durgerdam en al meteen ruikt het naar platteland, naar gras, naar koeien. In het dorp zelf, door het Rijk aangewezen als beschermd dorpsgezicht, liggen de huisjes als een lint langs de dijk. Buitendijks, op houten steigers, hangt was te drogen. Het water van het IJmeer klotst zacht tegen de oever.

Wie doorfietst voorbij Durgerdam – meeslingerend met de dijk, links de weiden van Waterland, rechts het water, erboven Hollandse luchten en krijsende meeuwen – komt vanzelf in Uitdam, een handjevol huizen, sierlijk tegen de dijk gevlijd. Het is hier mooi, heel mooi.

Maar niet veilig. Want deze dijk, 33 kilometer tot aan Hoorn, is afgekeurd. Bij hoogwater – en dat zal door het veranderend klimaat steeds vaker voorkomen – kan de dijk bezwijken, omdat hij niet sterk en ook niet overal hoog genoeg is. Dat kan 1,2 miljoen Noord-Hollanders wateroverlast bezorgen.

Daarom ziet het er hier over vijf jaar waarschijnlijk heel anders uit. Bij Uitdam dreigt de dijk met één meter verhoogd te worden, tot afschuw van de dorpsbewoners. “Het landschappelijk schoon verdwijnt, net als het licht en het uitzicht voor de bewoners”, zegt Manja Verhorst

Twee opties voor dijkversterking

van actiegroep De Kwade Zwaan.

Voor Durgerdam en de dijk die richting Uitdam loopt, zijn twee oplossingen bedacht: de bestaande dijk flink verbreden, of in het water een paar honderd meter van de oever een nieuwe dijk aanleggen.

“Een keuze tussen twee kwaden”, vindt voorzitter Yvonne Breedijk van de centrale dorpenraad, waarin de bewoners van de dorpjes net

buiten Amsterdam samenwerken. De dorpsbewoners voelen zich overvallen. Het is tien jaar geleden dat de dijk is afgekeurd en al die tijd is er gesproken – ook met hen – over hoe die versterkt kon worden. Lange tijd hoopten zij dat een damwand binnenin de dijk afdoende zou zijn. Maar begin juli hoorden de Durgerdammers dat die oplossing van tafel is. “Terwijl we daar jaren over ge-

sproken hadden”, vertelt Breedijk. Over de dijkverhoging bij Uitdam hoorden de bewoners pas vorige week dinsdag. “Dat overviel ons volledig”, zegt Verhorst boos.

Die nieuwe plannen zijn het gevolg van voortschrijdend inzicht én van nieuwe normen, legt Hester Faber uit namens de Alliantie Markermeerdijken, het samenwerkingsverband tussen Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de bedrijven Boskalis en VolkerWessels dat de plannen maakt en uitvoert. Aanvankelijk wilde die alliantie de dijk bij Uitdam fors verbreden en

‘Het landschappelijk schoon verdwijnt, net als het uitzicht en het licht voor de bewoners’

zo’n twintig meter verschuiven. Maar dat blijkt niet nodig, onder meer omdat het veen onder de dijk sterker is dan gedacht. Ook de nieuwe veiligheidsnormen die begin 2017 van kracht worden, leiden nu tot een andere uitkomst. Verbreding hoeft niet, verhoging wel. “En die normen zijn een wettelijke verplichting”, zegt Faber. “Daar kunnen we niet onderuit.”

Maar de dorpingen zijn daar niet van overtuigd. Twee Durgerdammers zijn bezig ieder een eigen plan uit te werken, met een opblaasbare balgstuw en met een damwand verder het water in.

De discussie over de noodzaak van de dijkversterking is wat hen betreft ook nog niet afgerond, bleek afgelopen woensdag tijdens een bewonersbijeenkomst.

De alliantie denkt daar anders over. Tijdens diezelfde bijeenkomst stonden haar ingenieurs nog bereidwillig bewoners te woord om, tekenend met viltstiften op de schetsontwerpen, duidelijk te maken wat precies wel en niet kan. Maar binnenkort wil de alliantie toch knopen doorhakken.

Deze en volgende maand zijn er nog bijeenkomsten met bewoners. “Veel standpunten zijn inmiddels al uitgewisseld”, zegt Faber. “In de uitwerking is nog ruimte voor optimalisatie, maar de plannen die er nu liggen zijn het uitgangspunt.” Volgend jaar wil de alliantie met de uitvoering beginnen, eind 2021 moet de dijk veilig zijn.

Maar burgemeester Luzette Wagenaar van Waterland (waar Uitdam onder valt) waarschuwt voor al te veel voortvarendheid. Neem liever iets meer tijd, bepleit zij. “Draagvlak is absoluut essentieel. Als de alliantie nu met een volledig nieuw plan komt, moeten we daar de tijd voor nemen.”